

Juodo kaspino diena

Rugpjūčio 23 d. Lietuvoje yra oficiali šventė. Ji vadinasi Juodojo kaspino diena. Per ją minima [Ribbentropo-Molotovo](#) paktas ir [Baltijos kelio metinės](#). Anksčiau tą dieną prie Lietuvos vėliavos visame krašte kaip [gedulo](#) ženklas būdavo pririštas juodas kaspinas. Todėl ir vadinasi „Juodojo kaspino diena“.

Lietuvos vėliava su juodu kaspinu - gedulo ženklu

1939-aisiais rugpjūčio 23 dieną Sovietų sąjunga ir nacistinė Vokietija pasirašė [Molotovo-Ribbentropo](#) paktą. Dėka sutarties buvo panaikinta Baltijos šalių nepriklausomybė.

Ribbentropo žemėlapis, kuris parodo, kaip žadėjo padalinti Europos žemes (wikipedia)

Penkiasdešimt metų vėliau, 1989 metais, Baltijos šalių gyventojai dramatiškai paminėjo tos sutarties metines. Jie už rankų susikibę sukūrė grandinę nuo Vilniaus iki [Talino](#). Ta grandinė vadinosi „Baltijos kelias“. Baltijos kelyje dalyvavo apie 2 000 000 žmonių.

Dalis Baltijos kelio 1989 m. (iš wikipedia):

Baltijos keliui prisiminti yra statoma skulptūra Vilniuje. Ji pastatyta iš plytų. Rugpjūčio 23 d. įvyko minėjimas per kurį trys Baltijos šalių atstovai [imūrijo](#) į skulptūrą savo krašto vėliavos spalvų plytą.

Dar nebaigta skulptūra „Baltijos kelias“ (valstietis.lt)

Įmūrijusi plytą į skulptūrą, Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė taip pasakė: "Tokios [pilietiškumo](#) pamokos nežinojo ne tik mūsų, bet ir pasaulio istorija, todėl ši pamoka išliks [nemari](#)."

Prezidentė D. Grybauskaitė prie skulptūros (delfi.lt)

Estijos parlamento narys Ennas Eesmaa įmūrijęs plytą taip pasakė: "Baltijos šalys įrodė, kad siena gali būti [valios stiprybės](#) simbolis. (...) Nepamirškime jausmo, kurį turėjome prieš 21 metus, nepamirškime tų, kurie padarė jį įmanomu."

Skulptūros detalė:

Latvijos liaudies fronto muziejaus direktorė Meldra Usenko kalbėjo lietuviškai. Ji sakė "Prieš 20 metų šią dieną pasaulio istorijoje buvo įrašytas svarbus įvykis - akcija Baltijos kelias. Ši simbolinė akcija, kuri reiškia laisvę ir tautų vienybę, pasaulio istorijoje tapo [neginkluotos kovos už Baltijos laisvę](#) pavyzdžiu."

"Baltijos kelio" paminėjimo proga dainininkė Jurga sukūrė dainą "Seniai toli".

Pasiklausyk, kaip skamba, ir pažiūrėk filmuką:
<http://www.youtube.com/watch?v=8dkBbE6sIO4>

Štai dainos tekstas:

Seniai toli / žemės lopšyje / kalbėjo dievai / ir gimė žmonės-ąžuolai / jų didį aidą balsų / iki šiol / [mena](#) girios / gintaro juodo sparnai / ne vieną jų nunešė - / verkė dievai drąsiųjų / moterys [gražė rankas](#) / bet skausmą plovė lietum / ir slėpė danguj / nerimo debesy ir aš augu / rankose puokštė gėlių ir kardas / dažnai nušvietus žaibui kelią / matau, kur eit, žinau: / tik ši žemė saugo / nuo laisvės tuščios / tik savo, ne kito / kojom [remiuos](#) / tik girioj išauga / tvirti ąžuolai / mano širdy / kalbas dievai...

Dainininkė Jurga

Kaip patinka skulptūra? Ar ji gerai simbolizuoja Baltijos kelią? Kaip patinka Jurgos daina ir filmukas? Kodėl ji sako „tik ši žemė saugo nuo laisvės tuščios“? Kas ta žemė? Ir kaip laisvė gali būti tuščia? Ir ką reiškia „mano širdy kalba dievai“?

Kaip tu jauties apie Juodojo kaspino dieną? Parašyk mums: redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

metinės: sukaktis; anniversary

gedulas: liūdėjimas; mourning

Talinas: Estijos sostinė

pilietiškumas: meilė, ištikimybė, lojalumas kraštui; citizenship

nemari: nemirštanti; undying

valios stiprybė: ryžto stiprumas, nepasidavimas; will power, strength of will

neginkluota kova už Baltijos laisvę: kartais 1990 įvykęs perversmas vadinamas „The Singing Revolution“ nes lietuviai atgavo nepriklausomybę giedodami, dainuodami ir meldamiesi, be ginklų, nors juos ir su ginklais žudė; nonviolent struggle for Baltic independence

įmūryti: įtaisyti naudojant cementą; to cement

mena (iš „minėti“): prisimena, apie tai kalbasi; to remember

gražė rankas (iš “gražyti rankas”): sielvartauti, baisiai liūdėti; to grieve

remiuos (iš “remtis”): būti tvirtam, pajėgti stovėti; to lean on, to be supported by